

БАТАЉОНСКЕ ТАКТИЧКЕ ГРУПЕ ОРУЖАНИХ СНАГА РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ У ИЗМЕЊЕНОЈ ФИЗИОНОМИЈИ САВРЕМЕНИХ СУКОБА*

Мирослав Митровић**
Драган Бојанић***

Достављен: 13. 12. 2020.

Језик рада: Српски

Кориговано: 14. 04, 26. 05, 30. 06 и 22. 06. 2021.

Тип рада: Прегледни рад

Прихваћен: 23. 06. 2021.

DOI број: 10.5937/vojdela2102044M

Измењени амбијент одвијања актуелних сукоба, његова хибридна и нелинеарност утичу на оправданост постојања претпоставке да ће операције у више домена постати нова метода извршења операција руске војске. Борбене групе Оружаних снага Руске Федерације (ОС РФ) у пракси су препознате као батаљонске тактичке групе (БТГ). Настале су као одговор на исказане проблеме у ангажовању састава ОС Русије у локалним и малим ратовима, а у оквиру опште трансформације ОС РФ, засноване на измењеним геополитичким и стратешким околностима. Основу БТГ чине састави из активних бригада ОС РФ, који се креирају модуларно у сагласју са исказаним потребама и очекиваним карактеристикама дејстава. Први ангажман БТГ ОС РФ имале су у сукобу у Украјини, на основу чијих искустава се њихова организација и ангажовање знатно унапредило. Актуелни ангажман у сукобу у Сирији значајно доприноси сазревању концепта примене БТГ у експедиционим дејствима ОС РФ. Може се очекивати да ће БТГ ОС РФ и у будућим жариштима имати све значајнију улогу, као одговор на практичне захтеве савремених хибридних ратова.

Кључне речи: *физиономија савремених сукоба, хибридно ратовање, БТГ, недржавни актери*

---

* Чланак је резултат рада на научноистраживачком пројекту „Физиономија савремених оружаних сукоба”, који се реализује на основу Плана научноистраживачке делатности у МО и ВС за 2021. годину, број 2-2.

** Универзитет одбране у Београду, Институт за стратегијска истраживања, Београд, miroslav.mitrovic@mod.gov.rs

*** Универзитет одбране у Београду, Институт за стратегијска истраживања, Београд.

Увод

Анализа физиономије савремених сукоба последњих деценија показује да брзи развој науке и технологије доноси значајне промене у природи оружане борбе. Међународни актери, учесници у тим сукобима (СР Југославија, Ирак 2003. године, Грузија, Либија, Тунис, Сирија, Украјина), активно промовишу методе ратова новог типа, или такозване хибридне ратове, који се заснивају на невојним мерама. Истовремено се бришу границе између ратног стања и мира. У прилог томе говори Роберт О. Ворк (*Robert O. Work*), некадашњи заменик америчког министра одбране, у свом говору одржаном на Стратешкој конференцији америчког војног колеџа у априлу 2015, у којем је изнео своје мишљење о правцу развоја копнених снага: „Ако су улице Багдада и авганистанске долине лабораторије за нерегуларно ратовање, верујем да ће копнене снаге све више морати да се припремају за будући хибридни рат”.¹ А две године пре њега, руски начелник Генералштаба Валериј Герасимов (*Герасимов Валерий*), у свом много пута цитираном чланку „Вредност науке у предвиђању”, разматрајући нове изазове који захтевају преиспитивање облика и метода ратовања, поставља следећа питања: „Шта је модерно ратовање, на шта треба бити спремна војска, чиме треба да буде наоружана? Само одговорима на њих моћи ћемо дугорочно да одредимо правце изградње и развоја оружаних снага. Да бисте то урадили, неопходно је јасно разумети које ћемо облике и методе њихове примене користити?”² Сходно томе, на оперативном и тактичком нивоу карактеристике војних дејстава руских оружаних снага доказале су напредак у погледу војне организације, примене нове технологије, унапређења система руковођења и командовања, употребе модуларних састава војних формација и различитих невојних садржаја ради испуњења стратешких циљева. Коначно, резултат многобројних промена указује на динамику развоја стратешке мисли, које се одвијају на тактичком, оперативном и стратешком нивоу, премештајући Клаузевицев „центар гравитације” на нижи оперативни ниво. У прилог томе говоре и искуства из Сирије, које наводи пуковник Константин Троценко (*Троценко Константин Александрович*): „Данас је потребно спустити се са високог оперативно-стратешког нивоа на земљу и отворити свеобухватни истраживачки и развојни рад на оперативно-тактичком нивоу”.³

Организација, планирање и употреба борбених група ОС РФ настали су као резултат унутрашњих реформи, заснованих на исказаним потребама и уоченим проблемима у оквиру спровођења борбених дејстава у Чеченији и Грузији. Ре-

¹ Robert Work у чланку Frank Hoffman, „Examining Complex Forms of Conflict: Gray Zone and Hybrid Challenges” *PRISM*, 7(4). pp. 31-47, The Journal of Complex Operations, 2018, <https://cco.ndu.edu/News/Article/1680696/examining-complex-forms-of-conflict-gray-zone-and-hybrid-challenges/>

² Валериј Герасимов, „Ценность науки в предвидении”, *Газета Военно-промышленный курьер*, Опубликовано в выпуске № 8 (725) 26 февраля 2013, <https://www.vpk-news.ru/articles/14632>

³ Константин Троценко, Боевые действия в Сирии – развитие способов ведения общевойскового боя и операции или частный случай? *Военная Мысль*. 2020. № 11. стр. 6-24. <https://vm.ric.mil.ru/upload/site178/2DBprWyVi3.pdf>

форма концепта одбране, у смислу промене стратешких документа и њихове примене, заснована је на Стратегији националне безбедности из 2015. године⁴ и усклађена са Стратегијом спољне политике РФ из 2016. године.⁵ Оружана дејства су дефинисана и концепирана Војном доктрином РФ.⁶ Анализом наведених документа може се закључити да фактори који дефинишу актуелну руску војну снагу представљају политичко-војне захтеве који се постављају пред ОС РФ, као што су: 1) стратешко одвраћање од напада споља, 2) регионална доминација, укључујући активан одговор на нестабилности, тероризам или конфликте у свом непосредном окружењу, 3) експедиционе операције, 4) припрема за конвенционални рат на својој територији и 5) унутрашња стабилност. Сви кључни фактори који се односе на економију, енергетику, људски потенцијал и технолошки развој повољно утичу на развој ОС РФ. Поред тога, постоји снажна подршка јавног мњења руској спољној политици, државном руководству и оружаним снагама.⁷

У свом излагању на научној конференцији Академије војних наука посвећене развоју војне стратегије у савременим условима, начелник Генералштаба Валериј Герасимов је, као један од главних праваца развоја војне стратегије, истакао испуњавање задатака за заштиту и промоцију националних интереса ван територије РФ у оквиру „стратегије ограничених акција”.⁸ Основа за спровођење ове стратегије је стварање самодоволне групације снага на бази формација једног од родова Оружаних снага, која има високу покретљивост и способност да пружи највећи допринос у решавању постављених задатака.

Са становишта примене ОС у условима знатно измењене концепције и физиономије савремених сукоба, у овом раду биће разматран развој експедиционих снага, које су, у основи, засноване на батаљонским борбеним групама, које су у руским и западним изворима познате као БТГ.

Утицај искустава Великог отаџбинског рата на ОС РФ

Спровођење реформи ОС РФ засновано је на континуитету претходних реформи и може се посматрати као форма „руске традиције”, а представља остваривање визије ранијег војног мислиоца, може се рећи, родоначелника идеје реформе совјетских, па и Оружаних снага РФ. За актуелну форму савремених ру-

⁴ Стратегия национальной безопасности Российской Федерации, Президент РФ, 2015, доступно на: <http://www.scrf.gov.ru/security/docs/document133/>, доступан 20.11.2019.

⁵ Видети више: Концепция внешней политики Российской Федерации, Президент РФ, 2016, доступно на: <http://www.scrf.gov.ru/security/international/document25/>, доступан 20.11.2019. год.

⁶ Видети више: Военная доктрина Российской Федерации, Президент РФ, 2014, <http://www.scrf.gov.ru/security/military/document129/>, доступан 20.11.2019.

⁷ Radin A., Lynn E. D., Edward G., Eugeniu H., Massicot D., Povlock M., Reach C., Boston S., Charap S., Mackenzie W., Migacheva K., Johnston T. and Long A. (2019). *The future of the Russian Military*. Santa Monica: RAND.

⁸ Валерий Герасимов, Векторы развития военной стратегии, Газета „Красная звезда”, 2019. <http://redstar.ru/vektory-razvitiya-voennoj-strategii/>

ских Оружаних снага увелико је заслужна садашња генерација војног руководства, која је расформирала остатке совјетске масовне мобилизацијске војске. Ипак, томе је много више допринело интелектуално наслеђе касних седамдесетих, све до средине осамдесетих година, када је маршал Николај Огарков (*Николай Васильевич Огарков*) обављао функцију начелника Генералштаба.⁹

Актуелне војне трансформације могле би се назвати „наслеђе из реформе Огаркова”, јер представљају успешно спровођење визије коју је имао за совјетске оружане снаге почетком осамдесетих година. Ако се сагледају промене у руским ОС, од високопрецизног нуклеарног оружја, модерних комуникационих система и аутоматизованих система командовања и управљања, маневра снага на великим удаљеностима до интеграције борбених грана на оперативном нивоу и тежиштем на нуклеарном стратешком одвраћању, може се закључити да се Огарковљеве визије остварују.¹⁰

Огарковљева замисао била је да успостави борбене групе високе спремности мешовитих снага, способних да изводе одбрамбене и офанзивне стратешке операције. То је био модел за велике борбене операције које су снажно утицале на руско планирање Здружених стратешких команди, комбиноване оружане армије, штаба оперативног нивоа и формирање борбених група високог степена спремности дуж стратешких праваца. Огарков је тражио интеграцију противваздухопловне одбране и копнених снага, сматрајући ваздухопловну снагу одлучујућом у почетном периоду рата, без које копнене снаге не могу ефикасно напредовати. Своје замисли применио је током вежби Запад-81, која је била једна од највећих вежби у историји Оружаних снага СССР-а и војски земаља Варшавског пакта. Након завршетка хладног рата материјали совјетске војске постали су доступни западним стручњацима, који су били изненађени и закључили да би „доктрина Огаркова” дала одлучујућу предност снагама Варшавског пакта над снагама НАТО-а у Европи.¹¹ Сходно томе, врсте оружја и методе ратовања које су САД и НАТО применили крајем 20. и почетком 21. века, успешно су тестирани на совјетским маневрима 1981. године.¹²

Искуства из Великог отаџбинског рата у савременом руском одбрамбеном и безбедносном размишљању илустрована су у Герасимовљевом говору 2015. године, у којем он говори о стратешком вођству и организацији уједињеног управљања земљом у савременим условима.¹³ Научене лекције које је истакао

⁹ Алексей Капустин, Великое наследие маршала Огаркова, *Русская планета*, 2020, <https://rusplt.ru/policy/velikoe-nasledie-marshala-37414.html>

¹⁰ Кирилл Рябов, Доктрина Огаркова в прошлом и настоящем, *Военное обозрение*, 2020, <https://topwar.ru/165683-doktrina-ogarkova-v-proshlom-i-nastojaschem.html>

¹¹ Виктор Баранц, Американцы украли „Доктрину маршала Огаркова”?, *Комсомольская правда*, 2010, <https://www.kp.ru/daily/24520/668495/>

¹² Види више: Како су идеје Огаркова утицале на водеће светске армије, у: Сергей Птичкин, Как идеи Огаркова повлияли на передовые армии мира, *Российской газеты*, 2019, <https://rg.ru/2019/11/03/kak-kitaj-reformiruet-armiiu-s-pomoshchii-doktriny-ogarkova.html>

¹³ Моћ велике победе, Команданти модерне руске војске и морнарице требало би да познају лекције из протеклог рата. Валери Герасимов, Сила Великой Победы, Газета Военно-промышленный курьер, Опубликовано в выпуске №17 (583) дана 13. маја 2015. године. <https://www.vpk-news.ru/articles/25167>

биле су: 1. Врховну команду и тела војно-стратешког и оперативно-тактичког нивоа унапред припремити као јединствени систем, пре почетка непријатељства, 2. технички опремити стратешки систем командовања комуникацијама и командним објектима, 3. формирати групације снага на стратешким правцима, које би требало оформити под јединственом командом у миру, што су биле и идеје „доктрине Огаркова”.

Герасимовљеви закључци указују на измењен карактер будућих сукоба, те на повећан утицај информација и технологије на вођење борбених дејстава у променљивом односу снага.^{14, 15} Данас, војне акције постају све динамичније, а улога покретних мешовитих група, које делују у јединственом обавештајном простору због нових могућности командовања је евидентна.¹⁶

Иако РФ задржава тежиште своје традиционалне војне снаге у ватреној снази, маси и ратовању на оперативном нивоу, Генералштаб ОС РФ је прешао дуг пут ка примени Огарковљеве визије конвенционалног ратовања вођеног информацијама, интеграцијом ватре и система удара у реалном времену са обавештајним и извиђачким средствима. То је пример еволуције маневра комбинованим оружјем, чиме су омогућена дејства контролисаним ударима, ватром и све већим учешћем прецизно вођеног оружја.

Хибридни карактер савремених сукоба и његов утицај на реформу ОС

Актуелни амбијент развоја геополитичких односа у потпуности је обележен глобализацијом и свим њеним позитивним и негативним ефектима. Негативни ефекти су: економска и финансијска нестабилност и кризе, нарушена енергетска безбедност, легалне и нелегалне миграције, надметање за природне ресурсе, хуманитарне и еколошке кризе, екстремизам, тероризам, трговина дрогом и оружјем, регионални конфликти и претње у сајбер простору.¹⁷

Наведени амбијент условљава дестабилизацију у међународним односима, проузрокујући појаву конфликта и сукоба ниског интензитета, субверзивног карактера, са ограниченом употребом директне војне силе. Може се рећи да дру-

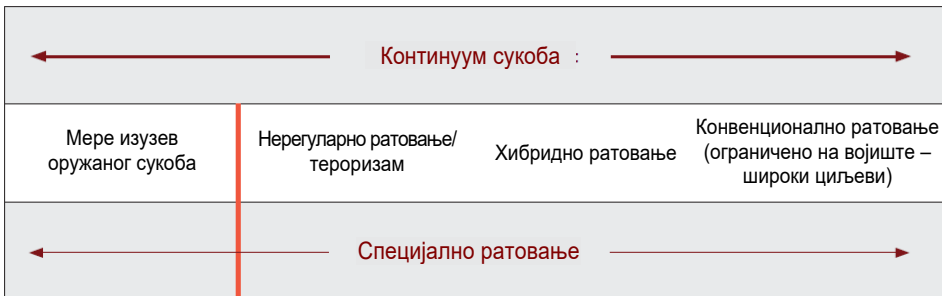
¹⁴ Александр Александрович Бартош „Серые зоны” как ключевой элемент современного операционного пространства гибридно йвойны, *Военная Мысль*. 2021. № 2., <https://vm.ric.mil.ru/upload/site178/MAqTM7pX1O.pdf>

¹⁵ Mark T. Esper, *Winning the Future with Artificial Intelligence*, Modern War Institute at West Point, 2021. <https://mwi.usma.edu/winning-the-future-with-artificial-intelligence/>

¹⁶ U.S. Army Training and Doctrine Command, *The Operational Environment and the Changing Character of Future Warfare*, 2018., <https://community.apan.org/wg/tradoc-g2/m/sgm-academy-document-library/269076>

¹⁷ Miroslav Mitrović, *Savremeni izazovi upravljanja nacionalnom bezbednošću u hibridnom bezbednosnom okruženju*, Conference Proceedings – Economics & Management: Globalization Challenges, Conference EMAN 2017, Ljubljana, 2017, str. 304-315.

штвени сукоби нису усмерени ка политичком циљу који одређује држава, па према томе нису више „Клаузевицевог типа”. Пруски теоретичар рата је тврдио да је рат интерактивни феномен који се непрестано развија.¹⁸ Фокус је премештен у оквиру недржавних актера као директних учесника у сукобу, док је политички интерес у случају нових сукоба постао маргинализована појава. Према томе, може се констатовати да је Едвард Њуман (*Edward Newman*) исправно уочио, 2004. године у својој дебати о новим ратовима, да оружани сукоби у измењеној структури међународних односа стварају сопствене економије у регионима у којима постоји јасно одсуство државне власти, док читава природа сукоба задобија „самоодрживи” карактер.¹⁹ Овакви сукоби се називају и хибридни ратови и представљају израз еволуције сукоба, условљене глобализацијом и доминацијом неолибералног уређења међународних односа. Наиме, може се рећи да хибридни рат у класичном смислу тумачења рата не постоји, већ да је детерминисан применом концепта који чини флексибилна форма синергијског наступа једног ентитета (државног или недржавног), са задатком нарушавања свести и организације другог ентитета, његове дестабилизације и слабљења, а са циљем остваривања сопствене стратегијске предности и интереса, преовлађујуће неоружаним методама. Тако Френк Хофман (*Frank Hoffman*), анализирајући сукобе после 2010. године, проширује иницијалну идеју о хибридном сукобу, где је раздвојио појам хибридног рата од тзв. мера изузев оружаног сукоба (*measures short of armed conflict*), и то представио као континуирани низ у којем се суседни елементи међусобно неприметно разликују, мада су крајности прилично различите (слика 1).²⁰

Слика 1 – Хофманова конструкција сукоба

¹⁸ Christopher Mewett, „Understanding War’s Enduring Nature,” *War on the Rocks*, January 21, 2014. <https://warontherocks.com/2014/01/understanding-wars-enduring-nature-alongside-its-changing-character/>.

¹⁹ Edward Newman, „The ‘New Wars’ Debate: A Historical Perspective is Needed”, *Security Dialogue*, Vol. 35, No. 2, 2004, стр. 177.

²⁰ Frank Hoffman, „Examining Complex Forms of Conflict: Gray Zone and Hybrid Challenges” *PRISM*, 7(4), pp. 31- 47, The Journal of Complex Operations, 2018, p. 32.

Према Хофману, разумевање сложености и разлика различитих начина ратовања, који се воде током континуума сукоба је пресудно, као и разумевање противника, њихових метода и схватања победе. Проблем са Хофмановом конструкцијом сукоба јесте што даје прешироку мрежу у коју спада готово свака акција, па се све може сматрати хибридним ратом, Стога овај концепт није разумљив.

Небојша Вуковић види измењену структуру сукоба као концепт асиметричног ратовања, који користе инфериорни учесници међународних односа против моћних, примењујући притом широк спектар расположивих оружаних и неоружаних средстава како би произвели дубље последице на свим нивоима рата.²¹ Може се рећи да су основне карактеристике хибридног ратовања: свеобухватност, флексибилност и асиметричност.²² О асиметричности и учешћу недржавних актера у сукобу, министар одбране РФ, генерал војске Сергеј Шојгу (*Сергей Кужугетович Шойгу*) скренуо је пажњу генералима и официри-ма на важност проучавања искуства које су ОС РФ стекле током дејстава у Сирији. Конкретно, приметио је: „Упркос огромној супериорности владиних трупа Сиријске Арапске Републике (САР) над илегалним оружаним формацијама у ваздуху, у артиљерији, оружјем са високом прецизношћу, у оклопним возилима, у средствима за извиђање и радио-електронско ратовање, стопа њиховог напредовања у непријатељској тактичкој зони одбране није прелазила 1,5 до 2 км дневно”.²³

У наведеним измењеним условима у којима настају сукоби са новим карактеристикама, где превасходан циљ није потпуна девастација противника, већ његово усмеравање ка испуњењу циљева агресора, измењена је перцепција улоге и задатака оружаних снага. Новонастали аспекти који утичу на потребу редефинисања улоге ОС су: 1) урбанизација бојишта; 2) политички и социјални аспект; 3) организациони аспект; 4) техничко-технолошки аспект; 5) растућа доминација квалитета у односу на квантитет; 6) разноврсност развоја наоружања и војне опреме.²⁴ Свакако да су актуелни, измењени услови извођења оружаних дејстава, присутни у свести руских војних мислилаца, те је очекиван и рационалан њихов одговор у форми организационих и оперативних промена у ангажовању снага.

²¹ Небојша Вуковић, „Прилог појмовном одређењу синтагме хибридни рат”, у: Небојша Николић (ур.), *Хибридно ратовање – дилема концепта савремених сукоба*, Институт за стратегијска истраживања, Универзитет одбране, Београд, 2018, стр. 18.

²² Miroslav Mitrović, *Savremeni izazovi upravljanja nacionalnom bezbednošću u hibridnom bezbednosnom okruženju*, оп. cit. str. 716.

²³ Константин Троценко, Боевые действия в Сирии — развитие способов ведения общевойскового боя и операции или частный случай? оп. cit. стр. 8.

²⁴ Радомир Јанковић и Небојша Николић, *Примене симулација у проучавању физиономије савременог рата*. Институт за стратегијска истраживања, Београд, 2009. и Nebojša Nikolić, Consideration of innovation of hybrid warfare concept, *Vojno delo*, 5/2017 pp. 325.

Услови и разлози настанка БТГ у ОС Руске Федерације

Према Виктору Михайлову (*Виктор Михайлов*), реформа војске и морнарице ОС Руске Федерације спроводи се првенствено с освртом на „западно искуство”, а почело је након параде у мају 2009. године, распуштањем јединица копнених снага Русије и преласком са дивизијске на бригадну структуру.²⁵ Сматра се да су БТГ ушле у оквире организације руских ОС исте године, коју неки аналитичари сматрају кључном годином реформи ОС Руске Федерације у последњих 100 година.²⁶

Данас ОС Русије преписују примену концепта америчког мрежног ратовања, што је била Огарковљева визија осамдесетих година. Овај концепт заснован је на широкој употреби прецизног оружја, омогућава истовремени ватрени ефекат на читаву дубину непријатељске оперативне формације и њене позадине, одсуство јасно дефинисане линије контакта трупа, високу стопу борбених дејстава уз примену БТГ, повећање улоге фактора изненађења и обманивање непријатеља, као и ноћне акције и уништавање непријатељских снага „преко хоризонта”. Према ставовима западних војних стручњака, најпотпунија примена основних принципа новог концепта борбених дејстава на тактичком нивоу постиже се употребом комбинованих наоружаних подјединица комбинованих у БТГ.²⁷ Михайлов такође истиче да се захваљујући БТГ могу најефикасније користити високе борбене способности савремених система наоружања – тенкова, борбених возила пешадије, самоходних минобацачких и артиљеријских система, противтенковских ракетних система, као и тешког пешадијског наоружања (оружје за подршку пешадији). С обзиром на то да су у копненим снагама западних земаља доста заступљени хеликоптери за директну подршку копненим јединицама на тактичком и стратешком нивоу (у неким случајевима) авијацијом, БТГ има могућност да успешно реши било коју борбену мисију у офанзиви и одбрани, када се делује у напредном или рацијском одреду, у маршу и у другим врстама борбених дејстава.²⁸

Поред тога, искуства из ратова у Чеченији и Грузији указивала су да су мање, самоодрживе и независне јединице и тактичке групе ефикасније у савременим локалним сукобима, чиме се практично приступило промени концепта наступа и одустајања од пројектовања наступа у облику бригаде.²⁹ На тај начин,

²⁵ Виктор Михайлов, *Российский военно-бригадный подряд*, *Независимая газета*, 2009. https://nvo.ng.ru/forces/2009-05-22/1_podryad.html

²⁶ Charles Bartles and Lester W. Grau. *Russia's View of Mission Command of Battalion Tactical Groups in the Era of "Hybrid War"*, 2018., https://community.apan.org/cfs-file/_key/d-ocpreview-s/00-00-05-56-50/2018_2D00_06_2D00_11-Russias-View-of-Mission-Command-of-Battalion-Tactical-Groups-_2800_Bartles-and-Grau_2900_.pdf.

²⁷ Ибид.

²⁸ Ибид.

²⁹ Ибид.

практично, у руски модел планирања ангажованих снага за конкретна оперативна дејства ступају БТГ. Према генералу Јакову Резанцеву (*Яков Резанцев*), принципи формирања тактичких група батаљона директно су повезани са природом њихових задатака. Наравно, они такође зависе од карактеристика подручја у којем се такве групе стварају, па чак и од специфичних геополитичких услова у региону. Замисао је да се основна ватрена моћ, наоружање и опрема БТГ заснивају на потенцијалима бригаде која је формира.³⁰ Поред тога, организација транспорта омогућава ефикасно превозење БТГ на место распореда (возом у Украјини и бродовима и авио-транспортом у Сирији), што омогућава и испуњење захтева за смену људства, али и опремање и допремање ресурса ангажованим снагама у оквиру БТГ.³¹

Карактеристике и задаци БТГ

Батаљонске тактичке групе су модуларне тактичке организационе целине, које се формирају из сталних састава бригада руских ОС ради распореда и извршења задатака у зони конфликта. Улога БТГ јесте успостављање контроле над одређеном територијом, као удео утицаја на преговоре у постконфликтној фази. Према развоју ситуације, БТГ се ангажује у ударима као формама притиска на противника.³²

Основни задатак БТГ је контрола одређене области, терена.³³ Оне се формирају из састава регуларних снага Руске Федерације, из делова појединих бригада, које се сопственим ресурсима ангажују на формирању, опремању припреми и извршењу задатка, као и обнављању ресурса БТГ на терену. Формације и војне

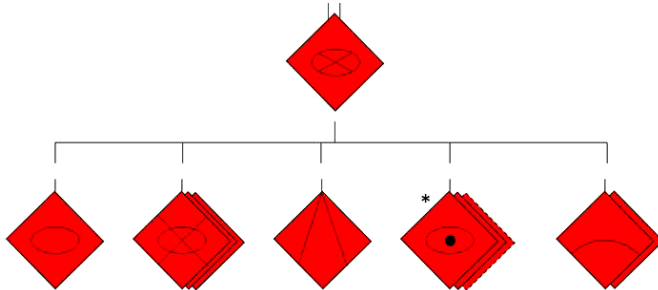
³⁰ Владимир Сосницкий, Потенциал боевого опыта успешно применяется в подготовке батальонных тактических групп 49-й общевойсковой армии, *Красная звезда*, 2021, <http://redstar.ru/potentsial-boevogo-opyta/>

³¹ Реформе су се показале врло успешним, што се могло и видети током украјинске кризе, када је руска војска успела да размести око 40.000 војника за мање од седам дана на границу са Украјином. Исти подухват захтевао је 1999. више од двадесет дана. Више о реформама у руској војсци видети у: Mark Galeotti, *The Modern Russian Army 1992–2016*, Bloomsbury Publishing, London, 2017. О присуству у Украјини видети више: *Ukrayinska Pravda Online* (2015). „Information Resistance Has Detected Russian Troops from More Than 10 Brigades in Donets Basin”, *Ukrayinska Pravda Online*, 20 Apr 2015, <http://www.pravda.com.ua/rus/news/2015/04/20/7065276/>.

³² Степанов Евгений Викторович, Корчмин Сергей Анатольевич, Костин, Кирилл Константинович Особенности подготовки и применения батальонных тактических групп в локальных войнах и вооруженных конфликтах, *Вестник сибирского государственного университета путей сообщения: гуманитарные исследования*, 2019, <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=41388792>

³³ Један од задатака БТГ је обезбеђење база где су смештене руске ОС. Видети више у: Игорь Конашенков Батальонная группа морпехов охраняет авиабазу в Сирии, где развернуты силы ВКС РФ, *Первый русский*, 2015., https://tsargrad.tv/news/batalonnaja-gruppa-morphehov-ohranjaet-aviabazu-v-sirii-gde-razvernuty-sily-vks-rf_1471

јединице Копнене војске, маринаца и ваздухопловних снага формирају се по принципу два батаљона – војници по уговору, док трећи чине обвезници.³⁴ Са-став БТГ чини: једна тенковска чета, три механизоване пешадијске чете, против-тенковска чета, две до три самоходне артиљеријске батерије, ракетна батерија са вишецевним бацачима и две противавионске батерије (слика 2).³⁵

Слика 2 – Батальонска тактичка група

Према начелнику Генералштаба Руске Федерације Герасимову, у састав БТГ улазе војници по уговору и део обвезника. Ти батаљони са средствима за ојачање броје 800 до 900 људи. На значај БТГ указао је и начелник Генералштаба Руске Федерације у припреми годишње вежбе 2018. године. Он је изјавио да копнене и ваздушнодесантне снаге имају 126 БТГ у којима су војници по уговору у сталној спремности за извршавање борбених задатака.³⁶ Идентичне податке о способности формирања БТГ на нивоу бригаде исказане су у студији шведског Министарства одбране, где је препозната ефикасност руске војне моћи у трансформацији, како у организацији, тако и на примени тактике и оператике у планирању борбених дејстава.³⁷ Остали део бригаде, који није укључен у

³⁴ Олег Фаличев, „Горячие точки науки”, *Газета Военно-промышленный курьер*, Опубликовано в выпуске № 12 (725), март 2018, <https://vpk-news.ru/articles/41870>

³⁵ Александр Федорченко, Александр Дюков, Сергей Дашенко, Состав и назначение батальонной тактической группы, Специальная техника и технологии транспорта, Сборник научных статей. Санкт-Петербург, 2020. <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=42610402&selid=42610444>

³⁶ Министерство обороны Российской Федерации, Тезисы выступления начальника Генерального штаба Вооруженных Сил Российской Федерации на брифинге, посвященном подготовке маневров войск (сил) „Восток-2018” <https://structure.mil.ru/mission/practice/all/more.htm?id=12194449@egNews>

³⁷ Према овој студији, 2019. године копнене снаге би формирале 110, морнаричка пешадија 12 и ваздухопловне снаге 24 БТГ-а. Видети више: ТАСС, информационное агентство, Количество батальонных тактических групп в российской армии возрастет почти вдвое, 2016, у: Fredrik Westerlund and Susanne Oxenstierna (ed.). *Russian Military Capability in a Ten-Year Perspective – 2019*, FOI, December 2019., <https://www.foi.se/rapportsammanfattning?reportNo=FOI-R--4758--SE>

БТГ остаје на мирнодопској локацији и служи за евентуалну попуњу или замену, у зависности од дужине времена ангажовања. Професионални војници чине окосницу БТГ и бирају се од најбољих војника који се опредељују за професионалне подофицире. Они су превасходно ангажовани за борбене задатке, електронска дејства и ватрену припрему, док се логистички састави попуњавају, углавном, војницима на редовном одслужењу војног рока.^{38, 39}

Осим БТГ које представљају основу конвенционалних снага, у оквиру састава хибридних снага налазе се и јединице за специјална дејства, локалне снаге лојалне Руској Федерацији, снаге из региона дејстава али и ван њега, ангажоване по уговору, као и оружане снаге локалних цивилних структура (милиција).⁴⁰ То потврђују искуства из ангажовања у Украјини, где се недостатак снага БТГ надомештао ангажовањем припадника паравојних снага локалне милиције. Проблеми који су уочени упућују на закључак да се ове придодате снаге тешко координирају, организују за маневар и кретање или поседање положаја, било у офанзивним или дефанзивним акцијама.⁴¹ Према команданту Јужног војног округа Оружаних снага РФ генерал-пуковнику Александру Дворникову (*Александр Дворников*), стварање и употреба „интегрисаних група” у Сирији била је другачија. Од почетка специјалне операције генерално планирање и употребу трупа спроводио је Генералштаб Оружаних снага РФ, а детаљно планирање командант групе.⁴² Поред тога, генерал Дворников је истакао изузетну важност употребе интегрисаних група у сукобима новог типа.

Све већа брзина одвијања савремених борбених дејстава и састав борбених формација у споју са модерном технологијом, у ствари, проширују оперативни ниво рата на тактички и стратешки ниво.⁴³ Значај оператике у хибридном сукобима произлази из структуре савремених сукоба, која суштински не захтева велике ресурсе држава, већ се ослања на: 1. методе и ефикасност употребе различитих војних и невојних елемената сукоба, 2. обученост и састав борбених формација, 3. способност маневра јединица на терену, као и 4. способност

³⁸ Lester Grau, and Charles Bartles, *The Russian way of war: force structure, tactics and modernization of the Russian ground forces*. Fort Leavenworth, KS: Foreign Military Studies Office, 2016. <https://www.armyupress.army.mil/Portals/7/Hot%20Spots/Documents/Russia/2017-07-The-Russian-Way-of-War-Grau-Bartles.pdf>

³⁹ Алексей Рамм, Проверка Украиной Новый облик Вооруженных Сил портят полевые кухни *Газета Военно-промышленный курьер*, Опубликовано в выпуске № 16 (582) за 29 апреля 2015, <https://vpk-news.ru/articles/25027>.

⁴⁰ Asymmetric Warfare Group, *Russian new generation warfare handbook, A handbook for U.S. army*, 2016, <https://info.publicintelligence.net/AWG-RussianNewWarfareHandbook.pdf>

⁴¹ Nicolas Fiore., *Defeating the Russian Battalion Tactical Group*, 2017., <https://www.benning.army.mil/armor/eARMOR/content/issues/2017/Spring/2Fiore17.pdf>

⁴² Александр Дворников, Штабы для новых войн, *Газета Военно-промышленный курьер*, Опубликовано в выпуске № 28. (741.) јула 2018. <https://vpk-news.ru/articles/43971>

⁴³ Константин Троценко, Боевые действия в Сирии – развитие способов ведения общевойскового боя и операции или частный случай? *Военная Мысль*. 2020. № 11. С. 6–24. <https://vm.ric.mil.ru/upload/site178/2DBPrWyV13.pdf>

ефикасног командовања трупама и снагама на бојишту. О проблемима примене руске тактике у борбеним дејствима, од Авганистана преко Чеченије и Грузије закључно са Украјином, своје мишљење изнели су Лестер и Бартлес (*Grau Lester and Charles Bartles*). Према њиховим запажањима, руски команданти су имали ограничене могућности за развијање планова за извршење постављених задатака: „Командири су морали да бирају из 'менија' познате тактике”, односно нису имали флексибилност у одлучивању, већ су примењивали само оно што су увежбали на полигонима.⁴⁴ Данас, иако БТГ имају заједнички програм обуке, и даље постоје проблеми са командовањем и контролом и одговарајућим задацима прикључених јединица. Руска војска посматра тактички, оперативни и стратешки ниво ратовања другачије од Запада.⁴⁵ У руском систему БТГ је тактички ентитет и, као такав, добро подлеже математичкој прецизности и прорачуну. Наука о командовању укључује команданта да бира најбољу опцију за извршење мисије и прилагођава променљиве по потреби, што руска реформа снага гради на искуствима дејстава у Сирији и увежбава у теренским вежбама у реалном времену.^{46, 47} Колико руске оружане снаге придају важност обуци БТГ истиче командант Јужног војног округа генерал-пуковник Александар Дворников, који је поставио задатак да се у свакој фази курса процене команданти батаљона свих нивоа. „Нови програм обуке тактичких група батаљона укључује улазну, средњу и излазну контролу нивоа професионалне и службене обуке официра и професионалних вештина особља групе у свим предметима борбене обуке”⁴⁸ Према новој методологији, тромесечна обука тактичких група батаљона у Јужном војном округу организује се на ротацијској основи на полигонима за комбиновано наоружање који се налазе на знатној удаљености од места сталног распоређивања, што представља и увежбавање дислокације јединице. Русија је реформом увела системе борбене контроле који пружају максималну аутоматизацију подршке и процеса доношења одлука, ватрених удара, гарантовану испоруку наређења и пријем информација о њиховој примени. Постизање успеха у савременим војним операцијама је немогуће без стицања супериорности у командовању и контроли трупа и снага.

⁴⁴ Bartles C. and Grau W. L., *Russia's View of Mission Command of Battalion Tactical Groups in the Era of "Hybrid War"*, 2018, <https://community.apan.org/wg/tradoc-g2/fmso/w/o-e-watch-mobile-edition-v1/23746/russia-s-view-of-mission-command-of-battalion-tactical-groups-in-the-era-of-hybrid-war/>

⁴⁵ Ибид.

⁴⁶ Министерство обороны Российской Федерации, Батальонные тактические группы в Северной Осетии учились уничтожать противника в горах, Пресс-служба Южного военного округа, 2018. <https://syria.mil.ru/news/more.htm?id=12202060@>

⁴⁷ Владимир Сосницкий, Потенциал боевого опыта успешно применяется в подготовке батальонных тактических групп 49-й общевойсковой армии, *Красная звезда*, 2021, <http://redstar.ru/potentsial-boevogo-opyta/>

⁴⁸ Министерство обороны Российской Федерации, Батальонные тактические группы соединений ЮВО пройдут интенсивный курс боевой подготовки, Пресс-служба Южного военного округа, 19.11.2018. http://syria.mil.ru/syria/peacemaking_briefs/brief.htm?id=12204639@egNews

Преглед искустава употребе БТГ у борбеним дејствима

Операција на Криму 2014. године потврдила је руску способност да планира, припреми и спроведе операцију којом ће остварити иницијативу и изненађење, односно да примени „хибридне“ методе ратовања. Руске регуларне јединице биле су ангажоване у појединим мисијама, при чему се маневар и дејство ових јединица спроводио уз снажну артиљеријску подршку.⁴⁹ Украјински сукоб био је „хибридни рат“ само у првој фази, до лета 2014. године.⁵⁰ Касније су се размере сукоба повећале, преобразиле у готово рутинску војну операцију када су се БТГ руске војске отворено сукобиле са украјинском војском код Иловајска, уз велику употребу тенковских јединица и артиљерије (уз релативно ограничену употребу ваздухопловства). Дејства БТГ у Иловајску била су операција опсаде, у којој су након опкољавања уследила дејства артиљерије и ракетних система, а затим тактичка дејства беспилотних летилица (модел извиђачког удара) навођених од БТГ и сајбер напад на украјинске комуникације. Украјинске јединице су покушале, неколико пута безуспешно, да пробију положаје које су блокирале БТГ. Друга битка за аеродром у Доњецу названа је „мали Стаљинград“, а вођена је истом тактиком. Управо је у таквим дејствима долазило до примене интеграције различитих оруђа и оружја (тенкова, артиљерије, ПВО оруђа), као форме ангажовања БТГ. Употреба одвојених БТГ у украјинском сукобу не значи да Руси нису могли да распореде јединице ранга бригаде. Коришћењем БТГ на овај начин, Русија је обезбедила, пре свега, ротацију јединица током сукоба, а затим да БТГ учествују као тактичке формације које имају ватрену снагу оперативне јединице. То само може значити да је БТГ најбоља комбинација снага за одређено окружење. Исто тако, самодовољност БТГ-а проширује способност руске војске да води дубоку тактичку битку. Дакле, БТГ, модел извиђачког удара, и масовни удари руске артиљерије у основи представљају методе ратовања у којима се окружење користи као најважнији инструмент оперативно-тактичких акција Русије.

Борбене операције у Сирији представљају први прави борбени ангажман ОС Руске Федерације ван територије бившег Совјетског Савеза, али и уједно њихову највећу ваздушну операцију од Авганистана.⁵¹ Специфичност војне операције у Сирији огледала се у посебним условима: пустињски терен, планине, заузимање насељених места, ратовање у тунелима, употреба удара ваздухопловних снага, извиђања и удари, информативни простор интегрисане

⁴⁹ Fredrik Westerlund, & Johan Norberg., Military Means for Non-Military Measures: The Russian Approach to the Use of Armed Force as Seen in Ukraine. *Journal of Slavic Military Studies*, 2016, pp: 576-601

⁵⁰ Сергей Минасян, Чему научил военных украинский конфликт, РБК газета № 226 2015., <https://www.rbc.ru/newspaper/2015/12/08/56bc8a689a7947299f72b7cf>

⁵¹ Persson Gudrun (ed.), Russian Military Capability in a Ten-Year Perspective – 2016., Swedish Defence Research Agency (FOI), 2016, Försvarsdepartementet. p.55, FOI-R--4326--SE

снаге.⁵² Употреба БТГ била је на заштити руских база, аеродрома и обука локалних снага (формирање интегрисаних снага).^{53, 54} Извори информација постали су, у ствари, једна од најефикаснијих врста оружја. Јер, како је речено: „Без вођења информативних операција не бисмо имали успеха у Алепу, Деир ез-Зору и Гхоути”.⁵⁵ Русија је показала флексибилност, односно исказала способност прилагођавања одређеној ситуацији, као и способност постизања геополитичких, стратешких циљева без широке употребе војне силе – невојним мерама, употребом интегрисаних снага. Још једно од карактеристичних деловања БТГ било је прикупљање обавештајних података који су уско усмерени на њену мисију и то путем беспилотних летелица, прислушкивањем и ХУМИНТ⁵⁶ деловањем, пре свега на основу паравојних снага. Приступ Русије ка спровођењу операција опсаде је очигледан и својствен не само украјинском сукобу, док су у Сирији биле употребљене интегрисане групе, са свим проблемима за њихово распоређивање и управљање. Методе које су руске оружане снаге користиле у Сирији су нешто другачије од оних које су се користиле у Украјини. На пример, у Сирији се уместо густе артиљеријске и ракетне ватре користила војна авијација.

Иако је задржала идеје својих војних теоретичара, након дејстава у Укрини и Сирији Русија настоји да проширује доктрину операција која је више у складу са САД/НАТО-ом, због интереса за нове облике, методе и начине вођење рата.⁵⁷ У овим условима оружане снаге морају бити спремне да воде ратове и оружане сукобе новог типа, користећи класичне и асиметричне методе деловања. Стога је потрага за рационалним стратегијама вођења рата против различитих противника од највеће важности за развој теорије и праксе војне стратегије. Тако су руски војни научници у Сирији први пут развили и тестирали у пракси нови облик употребе јединица Оружаних снага – хуманитарну операцију.

⁵² Александр Дворников, Штабы для новых войн, *Газета Военно-промышленный курьер*, Опубликовано в выпуске № 28. (741.) јула 2018. <https://vpk-news.ru/articles/43971>

⁵³ Игорь Конашенков., Батальонная группа морпехов охраняет авиабазу в Сирии, где развернуты силы ВКС РФ, *Первый русский*, 2015., https://tsargrad.tv/news/batalonnaja-gruppa-morpехov-ohranjaet-aviabazu-v-sirii-gde-razvernuty-sily-vks-rf_1471

⁵⁴ БТГ 810. бригаде маринаца (Севастопол) састоји се од 542. јуришног батальона марица и командних и контролних елемената бригаде – приближно 580 људи. О контингенту руских снага види више у: Igor Sutyagin, *Detailing Russian Forces in Syria*, RUSI Defence Systems, Vol. 17, November. 2015. <https://rusi.org/publication/rusi-defence-systems/detailing-russian-forces-syria>

⁵⁵ Игорь Конашенков., Батальонная группа морпехов охраняет авиабазу в Сирии, где развернуты силы ВКС РФ, опт. цит.

⁵⁶ Људска интелигенција (ХУМИНТ) јесте информација прикупљена путем међуљудских контаката, категорија интелигенције изведена из информација прикупљених и обезбеђених из људских извора.

⁵⁷ Александр Корабельников, Для дальнейшего роста боеспособности армии нужны новые уставные документы, *Военно-промышленный курьер*, 2014., Опубликовано в выпуске № 43, <https://vpk-news.ru/articles/22730>

Закључак

Измењена физиономија савремених сукоба, условљена глобализацијом, неминувано утиче на аспекте, како међународних односа, тако и на функционалне реформе ОС. Руски Генералштаб идентификовао је потребу да се Русија припреми за сложене ратове коришћењем више домена, наводећи: „Подразумева се да сваки војни сукоб има своје сопствене карактеристике... Поред традиционалних сфера оружане борбе, информациона сфера и простор ће бити активно укључени”.⁵⁸ Русија је применила концепт БТГ у Украјини и Сирији и, по свему судећи, употребљена сила је била ефикасна при вођењу борбе. Руски БТГ су флексибилни интегрисани системи, дизајнирани да апсорбују удар и јаку ватру, а истовремено су способни да испоруче снажну ватру. Такође, имају локални систем ПВО који може неутралисати тактичку ваздушну подршку непријатеља. Све то указује на то да модернизација и обученост састава имају најважнију улогу у одговору на неизвесност коју доносе данашњи конфликти. Стога, интензиван развој нових метода извођења борбених дејстава чини искуство посебно траженим.⁵⁹ Развој и примена у обуци фаза коришћења извиђачко-ватрених и извиђачко-ударних комплекса, супротстављање мобилним борбеним групама и борба против беспилотних летелица омогућили су стварање БТГ посебно високе ефикасности.

Може се очекивати да ће БТГ убудуће имати све значајнију улогу у остваривању стратешких безбедносних и спољнополитичких интереса Руске Федерације, уз развијање свих елемената за њихово ефикасно коришћење, укључујући и припрему, организацију и активно коришћење интегрисаних снага на терену.

Литература

[1] Asymmetric Warfare Group, Russian new generation warfare handbook, A handbook for U.S. army, 2016, <https://info.publicintelligence.net/AWG-RussianNewWarfareHandbook.pdf>

[2] Баранц В., Американци украли „Доктрину маршала Огаркова“?, Комсомольская правда, 2010, <https://www.kp.ru/daily/24520/668495/>

[3] Bartles C. and Grau W. L., Russia's View of Mission Command of Battalion Tactical Groups in the Era of "Hybrid War", 2018 <https://community.apan.org/wg/tradoc-g2/fmso/w/o-e-watch-mobile-edition-v1/23746/russia-s-view-of-mission-command-of-battalion-tactical-groups-in-the-era-of-hybrid-war/> доступан 05.12.2019.

[4] Бартош А. А. „Серые зоны“ как ключевой элемент современного операционного пространства гибридно йвойны, *Военная Мысль*. 2021. № 2., <https://vm.ric.mil.ru/upload/site178/MAqTM7pX1O.pdf>

⁵⁸ Види више: „Восток – 2018”: десять лет российских стратегических учений и подготовки к ведению военных действий, <https://www.nato.int/docu/review/ru/articles/2018/12/20/vostok-2018-desyat-let-rossijskih-strategicheskikh-uchenij-i-podgotovki-k-vedeniyu-voennyh-dejstvij/index.html>, доступан 10.12.2019.

⁵⁹ Владимир Сосницкий, Потенциал боевого опыта успешно применяется в подготовке батальонных тактических групп 49-й общевойсковой армии, *Красная звезда*, 2021, <http://redstar.ru/potentsial-boevogo-opyta/>

- [5] Вуковић Н., „Прилог појмовном одређењу синтагме хибридни рат”, у: Небојша Николић (ур.), *Хибридно ратовање – дилема концепта савремених сукоба*, Институт за стратегијска истраживања, Универзитет одбране, Београд, 2018.
- [6] Герасимов В., Векторы развития военной стратегии, *Газета „Красная звезда“*, 2019. <http://redstar.ru/vektory-razvitiya-voennoj-strategii/>
- [7] Герасимов В., (2015), *Сила Великой Победы*, „Военно-промышленный курьер“ Опубликовано в выпуске № 17 (583) за 13 мая 2015 года <https://www.vpk-news.ru/articles/25167> доступан 2.12.2019.
- [8] Герасимов В., (2013), *Ценность науки в предвидении*, Военно-Промышленный Курьер, 26 февраля 2013. <https://vpk-news.ru/articles/14632> доступан 2.12.2019.
- [9] Galeotti M., *The Modern Russian Army 1992–2016*, Bloomsbury Publishing, London, 2017.
- [10] Grau W. L. and Bartles K. C., *The Russian way of war : force structure, tactics and modernization of the Russian ground forces*. Fort Leavenworth, KS : Foreign Military Studies Office, 2016. <https://www.armyupress.army.mil/Portals/7/Hot%20Spots/Documents/Russia/2017-07-The-Russian-Way-of-War-Grau-Bartles.pdf> доступан 05.12.2019.
- [11] Дворников А., Штабы для новых войн, *Газета Военно-промышленный курьер*, Опубликовано в выпуске № 28. (741.) 2018. <https://vpk-news.ru/articles/43971>
- [12] Дурново А. (2015), *Особенности организации весеннего 2015 года призыва граждан на военную службу*, Ekho Moskvy Online, 4 April 2015, <http://echo.msk.ru/programs/voensovet/1522994-echo/>, доступан 05.12.2019.
- [13] Esper Mark, *Winning the Future with Artificial Intelligence*, Modern War Institute at West Point, 2021. <https://mwi.usma.edu/winning-the-future-with-artificial-intelligence/>
- [14] Јанковић Р. и Николић Н., (2009), *Примене симулација у проучавању физиономије савременог рата*, Београд, Институт за стратегијска истраживања.
- [15] Johanson D. „Восток – 2018“: десять лет российских стратегических учений и подготовки к ведению военных действий, *Вестника НАТО*, 2018., <https://www.nato.int/docu/review/ru/articles/2018/12/20/vostok-2018-desyat-let-rossijskih-strategicheskikh-uchenij-i-podgotovki-k-vedeniyu-voennyh-dejstvij/index.html>
- [16] Капустин А., Великое наследие маршала Огаркова, *Русская планета*, 2020, <https://rusplt.ru/policy/velikoe-nasledie-marshala-37414.html>
- [17] Конашенков И., Батальонная группа морпехов охраняет авиабазу в Сирии, где развернуты силы ВКС РФ, *Первый русский*, 2015., https://tsargrad.tv/news/batalonnaja-gruppa-morpехov-ohranjaet-aviabazu-v-sirii-gde-razvernuty-sily-vks-rf_1471
- [18] Корабельников А., Для дальнейшего роста боеспособности армии нужны новые уставные документы, Военно-промышленный курьер, 2014., Опубликовано в выпуске № 43, <https://vpk-news.ru/articles/22730>
- [19] McDermott R. (2015), *Brothers Disunited: Russia’s Use of Military Power in Ukraine*. Foreign Military Studies Offices. https://www.act.nato.int/images/stories/events/2015/sfpdpe/sfpdpe15_rr01.pdf, доступан 08.12.2019.
- [20] Mewett C., *Understanding War’s Enduring Nature*, *War on the Rocks*, 2014. <https://warontherocks.com/2014/01/understanding-wars-enduring-nature-alongside-its-changing-character/>.

[21] Министерство обороны Российской Федерации, Батальонные тактические группы в Северной Осетии учились уничтожать противника в горах, Пресс-служба Южного военного округа, 2018. <https://syria.mil.ru/news/more.htm?id=12202060@>

[22] Министерство обороны Российской Федерации, Тезисы выступления начальника Генерального штаба Вооруженных Сил Российской Федерации на брифинге, посвященном подготовке маневров войск (сил) „Восток-2018“ <https://structure.mil.ru/mission/practice/all/more.htm?id=12194449@egNews>

[23] Министерство обороны Российской Федерации, Батальонные тактические группы соединений ЮВО пройдут интенсивный курс боевой подготовки, Пресс-служба Южного военного округа, 19.11.2018.

http://syria.mil.ru/syria/peacemaking_briefs/brief.htm?id=12204639@egNews

[24] Минасян С., Чему научил военных украинский конфликт, РБК газета № 226, 2015., <https://www.rbc.ru/newspaper/2015/12/08/56bc8a689a7947299f72b7cf>

[25] Михайлов В., Российский военно-бригадный подряд, *Независимая газета*, 2009. https://nvo.ng.ru/forces/2009-05-22/1_podryad.html

[26] Ministry of Defense, Russian Federation. (2005). *Battle Directives on the Preparation and Conduct of a Combined Armes Battle, Section 3: Squad, Platoon, and Tank Section*. Moscow: Military Publication.

[27] Mitrovic M., *Savremeni izazovi upravljanja nacionalnom bezbednošću u hibridnom bezbednosnom okruženju*, Conference Proceedings – Economics & Management: Globalization Challenges, Conference EMAN 2017, Ljubljana, 2017, str. 716-721. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.11310278.v1> доступен 05.12.2019.

[28] Newman E., “The ‘New Wars’ Debate: A Historical Perspective is Needed”, *Security Dialogue*, Vol. 35, No. 2, 2004.

[29] Persson G., (ed.) (2016). *Russian Military Capability in a Ten-Year Perspective – 2016*. Swedish Defence Research Agency (FOI), 2016, Försvarsdepartementet. p.55, FOI-R--4326--SE

[30] Птичкин С., Как идеи Огаркова повлияли на передовые армии мира, Российской газеты, 2019, <https://rg.ru/2019/11/03/kak-kitaj-reformiruet-armiiu-s-pomoshchiu-doktriny-ogarkova.html>

[31] Рябов К., Доктрина Огаркова в прошлом и настоящем, *Военное обозрение*, 2020, <https://topwar.ru/165683-doktrina-ogarkova-v-proshlom-i-nastojaschem.html>.

[32] Radin A., Lynn E. D., Edward G., Eugeniu H., Massicot D., Povlock M., Reach C., Boston S., Charap S., Mackenzie W., Migacheva K., Johnston T. and Long A. (2019). *The future of the Russian Military*. Santa Monica: RAND.

https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RR3000/RR3099/RAND_RR3099.pdf, доступен 05.12.2019.

[33] Рамм А., Проверка Украиной Новый облик Вооруженных Сил портят полевые кухни, Газета Военно-промышленный курьер, Опубликовано в выпуске № 16 (582) за 29 апреля 2015, <https://vprk-news.ru/articles/25027>.

[34] Сосницкий В, Потенциал боевого опыта успешно применяется в подготовке батальонных тактических групп 49-й общевойсковой армии, *Красная звезда*, 2021, <http://redstar.ru/potencial-boevogo-opyta/>

[35] Степанов Е. В., Корчмин С. А., Костин, К. К., Особенности подготовки и применения батальонных тактических групп в локальных войнах и вооруженных конфликтах, *Вестник сибирского государственного университета путей сообщения: гуманитарные исследования*, 2019, <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=41388792>

[36] ТАСС, информационное агентство, Количество батальонных тактических групп в российской армии возрастет почти вдвое, 2016, у: Fredrik Westerlund and Susanne Oxenstierna (ed.). *Russian Military Capability in a Ten-Year Perspective – 2019.*, FOI, December 2019., <https://www.foi.se/rapportsammanfattning?reportNo=FOI-R--4758--SE>

[37] Троценко К., Боевые действия в Сирии – развитие способов ведения общевойскового боя и операции или частный случай? *Военная Мысль*. 2020. № 11. стр. 6-24. <https://vm.ric.mil.ru/upload/site178/2DBprWyVi3.pdf>

[38] Sutyagin I., *Detailing Russian Forces in Syria*, RUSI Defence Systems, Vol. 17, November. 2015. <https://rusi.org/publication/rusi-defence-systems/detailing-russian-forces-syria> доступен 08.12.2019.

[39] Hoffman F., „Examining Complex Forms of Conflict: Gray Zone and Hybrid Challenges“ *PRISM*, 7(4). pp. 31- 47, *The Journal of Complex Operations*, 2018.

[40] Fiore J. N. (2017). *Defeating the Russian Battalion Tactical Group*, <https://www.benning.army.mil/armor/eARMOR/content/issues/2017/Spring/2Fiore17.pdf> доступен 05.12.2019.

[41] Фаличев О., „Горячие точки науки”, *Газета Военно-промышленный курьер*, Опубликовано в выпуске № 12 (725), март 2018, <https://vpk-news.ru/articles/41870>

[42] Федорченко А., Дюков А., Дашенко С., Состав и назначение батальонной тактической группы, Специальная техника и технологии транспорта, Сборник научных статей. Санкт-Петербург, 2020.

<https://www.elibrary.ru/item.asp?id=42610402&selid=42610444>

[43] Fredrik Westerlund and Susanne Oxenstierna (ed.). *Russian Military Capability in a Ten-Year Perspective – 2019.*, FOI, December 2019., <https://www.foi.se/rapportsammanfattning?reportNo=FOI-R--4758--SE>

[44] U.S. Army Training and Doctrine Command, *The Operational Environment and the Changing Character of Future Warfare*, 2018., <https://community.apan.org/wg/tradoc-g2/m/sgm-academy-document-library/269076>

[45] Work R. у чланку Hoffman F., „Examining Complex Forms of Conflict: Gray Zone and Hybrid Challenges“ *PRISM*, 7(4). pp. 31- 47, *The Journal of Complex Operations*, 2018, <https://cco.ndu.edu/News/Article/1680696/examining-complex-forms-of-conflict-gray-zone-and-hybrid-challenges/>

[46] Westerlund F. & Norberg J. (2016), *Military Means for Non-Military Measures: The Russian Approach to the Use of Armed Force as Seen in Ukraine*, *Journal of Slavic Military Studies*, 29, 4: 576-601. DOI: 10.1080/13518046.2016.1232560

<http://www.bezbednost.org/Sve-publikacije/587/Odbranom-u-EU.shtml/>, доступен 2.12.2019.

Документи

[47] Стратегия национальной безопасности Российской Федерации до 2020 года, Президент России, 2009, доступно на: <https://rg.ru/2009/05/19/strategia-dok.html>, доступен 20.11.2019. год.

[48] Стратегия национальной безопасности Российской Федерации, Президент РФ, 2015, доступно на: <http://www.scrf.gov.ru/security/docs/document133/>, доступен 20. 11. 2019. год.

[49] Концепция внешней политики Российской Федерации, Президент РФ, 2016, доступно на: <http://www.scrf.gov.ru/security/international/document25/>, доступан 20. 11. 2019. год.

[50] Военная доктрина Российской Федерации, Президент РФ, 2014, <http://www.scrf.gov.ru/security/military/document129/>, доступан 20.11.2019.год

Резиме

Измењени амбијент одвијања актуелних сукоба, његова хибридна и нелинеарност утичу на оправданост постојања претпоставке да ће операције у више домена постати нова метода извршења операција руске војске. Борбене групе Оружаних снага Руске Федерације (ОС РФ) у пракси су препознате као батаљонске тактичке групе (БТГ). Настале су као одговор на исказане проблеме у ангажовању састава ОС РФ у локалним и малим ратовима, а у оквиру опште трансформације ОС РФ засноване на измењеним геополитичким и стратешким околностима. Основу БТГ чине састави из активних бригада ОС РФ, који се креирају модуларно у складу са исказаним потребама и очекиваним карактеристикама дејстава. Први ангажман БТГ ОС РФ имале су у сукобу у Украјини, на основу чијих искустава се њихова организација и ангажовање знатно унапредило. Сиријско искуство игра важну улогу у развоју стратегије и заштити и промоцији националних интереса ван територије Русије у оквиру „стратегичке ограничених акција“. Основу за спровођење ове стратегије чини стварање самодовољне групације трупа (снага) на бази формација једног од родова Оружаних снага, која има високу покретљивост и способна је да пружи највећи допринос решавању наменских задатака. У Сирији је ова улога додељена формацијама ваздухопловних снага. Најважнији услови за примену ове стратегије су освајање и задржавање информационе супериорности, надмашујући спремност контролних система и свестрану подршку, као и прикривено распоређивање потребних групација. Нове методе дејстава трупа (употреба интегрисаних групација) током операције биле су поткрепљене. У Сирији је први пут развијен и тестиран у пракси нови облик употребе јединица Оружаних снага – хуманитарна операција. Актуелно ангажовање у сукобу у Сирији значајно доприноси сазревању концепта примене БТГ у експедиционим дејствима ОС РФ. Може се очекивати да ће БТГ ОС РФ и у будућности имати све значајнију улогу, као одговор на практичне захтеве савремених хибридних ратова.

Кључне речи: *хибридно ратовање, БТГ, недржавни актери, Оружане снаге Руске Федерације*

© 2021 Аутори. Објавило *Војно дело* (<http://www.vojnodelo.mod.gov.rs>). Ово је чланак отвореног приступа и дистрибуира се у складу са лиценцом Creative Commons (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/rs/>).

